

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.
* * *
Rekopisi se ne vračajo.
* * *
Let izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
* * *
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
* * *
Ne frankirani dopisi se ne
sprejemajo.
* * *
Anonimni dopisi se ne uru-
čujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno K 25—
polletno K 13-50
četrtno K 6-50
mesečno K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno K 28—
za vse druge de-
zele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrtoštopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 55.

Telefonska številka 65.

Celje, v sredo, 9. marca 1910.

Cekovni račun 68.817.

Leto II.

Predlog o novem vinskem davku.

(Piše dr. Anton Božič.)

(Dalje.)

Prosto vinskega davka.

bi naj bilo: 1. Vino, katerega se pridelala doma, takrat, ko se ga porabi za domačo potrebo v tisti občini, v kateri se je pridelalo. O tem smo že govorili. 2. Vino, ki se dobavi iz krajev, ki so glede plačevanja užitnine proglašeni kot zaprti. 3. Dayka prosto bi naj bilo vino, ki se rabi za napravljanje jesiha ali za kuhanje žganja, pa pod pogoji, ki se bodo naredbenim potom določili. 4. Končno bi naj bilo davka prosto vino, katero imajo vinski agenti na svojih potovanjih kot vzorce s seboj. Od vsakega drugega vina bi se moralo plačevati davek.

Kdo je dolžan plačevati davek?

Dolžan plačevati davek bi naj bil prvč vsak, kdor spravi v svojo klet neobdačeno vino, naj si bo lastno vino ali pridobljeno od kakega drugega vinogradnika. Izvzeto od davčne obveznosti je le vino, katero se spravi od preše v klet ali iz ene kleti v drugo klet istega lastnika in v istej ali v sosedni občini. Torej bo moral plačati davek tudi posestnik vinograda, ki da prepeljati svoje lastno vino iz vinogradne kleti na svoj dom, ako sam ne stanuje v isti občini ali v občini, ki meji na ono občino, v kateri leži vinograd. Drugič bi moral plačevati davek na drobni prodajalci vina, to je tisti, ki ga prodajajo v množinah pod 56 litrov, ako vino tudi sami pridelujejo, od vsega vina, kar ga imajo, ako nimajo za domače vino posebne davka proste kleti v zmislu predpisov. Tretjič bi morali plačevati vinski davek tudi oni, ki točijo vino pod vežo.

V svrhu obdačenja moral bi vsak davčni obvezanec tekom 24 ur po sprejemu vina ali spravilu v klet naznaniti nadzorovalni oblasti (finančni straži, občinskemu uradu itd.) vrsto (vino, mošt, sadjevec) in množino sprejetega vina (hl in l), sicer se ga kaznuje. Na podlagi naznanila se davek odmeri. Plačati bi se ga moralo v osmih dneh po sprejemu plačilnega naloga. So tukaj predlagane še druge določbe, ki za sedaj nimajo važnosti. — Hotel sem le ugotoviti, kakor da bi vinogradniki in sploh ljudje, ki vino na katerisibodi način pridobé, ne imeli drugega dela, kakor vedno k finančni oblasti hoditi in vsako malenkost od prodanega ali kupljenega vina naznanjati.

Vino jamčl

za plačilo vinskoga davka in bi naj imel vinski davek zastavno prednost pred vsemi drugimi plačili. Kdor torej davka ne bi pravočasno plačal, se mu proda obdačeno vino in dobi iz izkupila najprej država svoj davek poplačan, potem še-le bi naj prišli na vrsto drugi upniki. Ta določba je zelo važna za vinogradnike in vinske trgovce. Na primer: vinogradnik Blaž proda gostilničarju Jerneju vino na up; pozneje mora Blaž Jerneja za plačilo kupnine točiti ter zarubi in proda Jerneju vino, katerega mu je sam prodal. Na dražbi se dobi za vino komaj polovico kupne cene, torej namesto 1000 K samo 500 K. Pa še teh 500 K ne bo dobil Blaž popolnoma plačanih, ampak bo moralo sodišče poprej odtegniti neplačani vinski davek, ker ga Jernej ni odrajtal. Blaž ima torej trojno škodo. Vino je moral ceneje dati, ker sta z Jernejcem davek pri kupčiji že odtegnila, — pozneje pri dražbi vina se mu je od skupila isti davek še enkrat odtegnil, ker ga Jernej ni odrajtal, in za tretje je zgubil od kupnine itak polovico, ker je dobil namesto kupnine po 1000 K samo 500 K. — Slaba stran te določbe je torej jasna.

Splošne kontrolne določbe.

Ako se hoče vinski davek na način upeljati, kakor ga priporoča predloga, morajo se ukreniti določbe, s katerimi se zabrani vsako odtegnenje od plačila davka. Zaradi tega predpisuje davčna predloga, da mora vsak prodajalec vina na drobno naznaniti svojo obrt davčni oblasti najkasneje do 1. avgusta 1910; kdor bi pa tako obrt po 1. avgustu otvoril, mora otvoritev naznaniti tekom 14 dni po otvoritvi. Naznaniti bi bilo treba, kje se obratovalešče (kraj, ulica, hiša) nahaja, kje leži klet za vino, namenjeno za nadrobno prodajo itd. Zadruga, društva in družbe, ki se pečajo z nadrobno prodajo vina, morale bi naznaniti tudi poslovodjo. Vsako spremembo o obratovalešču ali poslovodjih moralo se bo javiti v 48 urah po nastali izpremembi.

Nadzorovalna oblast naj bi imela pravico, med obratovanjem vsak čas, sicer pa med dnevom vstopiti v obratovalešča in kleti, naznanjeno količino prometu namenjenega vina pregledati ter se o res-

ničnosti naznanil prepričati. Obdačenec bi naj bil primoran, dati nadzorovalnemu uradniku vsa potrebna pojasnila.

Prodajalce vina na drobno (gostilničarje) bi se lahko sililo, da vodijo posebno knjige o nakupljeni in prodani količini vina, ako imajo kleti in vinske shrambe tik pri prodajalni, gostilni.

Vino v množinah po 10 litrov in več moralo bi se pred prevozom iz ene kleti v drugo naznaniti in sicer brez razlike, ali je že zadačeno ali ne. — Torej bo moral tudi gostilničar, ki bo prodal sodček vina z več kot 10 litri, to naznaniti finančni oblasti pred uvozom vina, ker sicer zapade kazni. — Naznaniti bi se moralo: ime in bivališče odpošiljalca, množina in kakovost vina, kakovost in število zabojev ali sodčkov in sodov, poznamovanje prevoznega sredstva (železnica, parnik, pošta, voz itd.), potem ali je vino že obdačeno ali ne. — Na podlagi naznanila bi se vročila naznanjevalcu prevozna izkaznica; brez izkaznice se vina sploh ne bi smelo prevažati ali iz shrambe spravljati. Ako bi prišlo vino iz tujine, iz Ogerskega ali Hrvatske ali Bosne, morajo železnica oziroma pošta ali parniki to naznaniti finančni oblasti. Ako bi se pa iz tujine ali označenih dežel dovažalo vino po vozovih, moral bi naznaniti transport voznik. — Voznik brez prevozne izkaznice vina niti prevažati ne bi smel, sicer bi bil kaznovan. Sprejemnik vina bi bil primoran, sprejem tekom 24 ur naznaniti in prevozno izkaznico predložiti.

Iz teh nadzorovalnih odredb pač vsakdo sprevidi, da bi bila vinogradnikom in vinotrčcem finančna oblast za petami ter da bi bile z davkom združene take sitnosti, da bi se navadni človek niti kreniti ne smel, ker bi ga čakala kazen, kamor bi se obrnil.

Za slučaj prestopkov zoper vinski davčni zakon se bo postopalo zoper krivce po pristojbinskem kazenskem zakonu ali pa se naloži denarna kazen od 4 do 200 K.

Dodatna predloga o davku na vino v steklenicah in na šumeče vino.

Istočasno predlogo o vinskem davku je predložila vlada državnemu zboru tudi predlogo o davku na vino v zaprtih steklenicah in na šumeče vino. — Glede te predloge omenim na kratko, da namerava vlada vino v steklenicah in šumeče vino nekoliko višje obdačiti kakor vino v sodih. Razločuje namreč vrednost vina in stopnjuje davek tako, da bi se od slabšega vina plačalo manj, od boljšega več. — Na primer bi naj znašal davek na vino v steklenicah — naj si bo navadno namizno vino, kakoršno se prodaja v prodajalnah ali buteljno vino — pri ceni vina do 1 K za steklenico 800 kubikcent. vsebine 4 v, pri ceni med 1 K in 2 K že 10 v, med 2 K do 5 K že 30 v itd. do 2 K 50 v; pri šumečemu vinu znaša davčno stopanje od 50 v do 5 K od vsake steklenice z največ 850 cm³ vsebine.

Pri davku na vino v steklenicah in šumeče vino bi se naj davek plačeval s tem, da se pripnejo na steklenico plačilni znaki, tako zvana banderola.

Druge določbe te predloge so več ali manj slične onim v predlogi o davku na vino v sodčkih.

Konec prihodnjif.

Vojna na Balkanu.

Iz Sofije, 2. marca.

Ni skoro dneva, da ne čujemo glasa po vojni, ni ure, v kateri se ne bi razgrevali za njo gotovi ljudje. Vojne nam je treba, ona je neizbežna! In ta glas gre od človeka do človeka, od vasi do vasi, od mesta do mesta. Po vojni vpije danes vse in povsod, da, ona je že postala docela popularna. Pred tem hrupom gluši uho in radi vrveža otemneva oko, da ni možno presojati pravih posledic grozodejstev na bojnem polju. Vojno hočejo in zahtevajo nemisleči ljudje, ljudje, ki so obupali nad svojo sedajnostjo in opustili nade na bodočnost. Goreči agitatorji usodnega pokreta, ki bi zahteval nebrojnih človeških žrtv, upepelil cvetoča mesta in vasi, izvabil potoke solz iz tisočev in tisočev oči dece, žen in starcev, ki bi pregnil vso Bolgarijo z žalnim pajčolanom, ti agitatorji, pravimo, so najbolj goreči in obenem drzni pristaši vojne, tega občega zla, kateremu sledi razpis in razkroj. Teh agitatorjev, ljudi, nezadovoljnih z vsem, kar obstoja, je v Bolgariji dovolj in oni ščuvajo nerazodno in samo s seboj nezadovoljno ljudstvo na vojno. Kaj je takim ljudem vojna?

Vsi, ki strastno ruvajo in so navdušeni za vojno, so mešetarji brez duše in srca. Krog teh se zbirajo razni avanturisti kakor so P. Daskalovci, S. Radevci, Buriljkovci, časnikarji, politiki in drugi. So pač

socijalno popolnoma deklasirani ljudje, ki so izgubili še zadnjo betvo pameti pod težo življenja in da jim to ostane vsaj za trenutek znosnejše, bi se prodali vsakomur, ki jim naj kaj skrivnostno zasepne na uho in jim spusti v žep drobiža — strupa za celi narod. Če pa se nadalje zanimate, da te ljudi bolj od blizu poznate in hočete izvedeti, kaka so to državljani, se bodete čudili, da ni ne eden teh vojak, niti ni bil, niti ne bode. Kakor različni pustolovci, dobavitelji in posredovalci, ne poznajo ti ljudje puške in komaj vedo, kaj znači beseda »krvava vojna«, po kateri toli upijejo.

Vojna! Vojna pač ni ono, kar bi doneslo pričakovano srečo komurkoli. Vojna je grozna poguba. Tu in tam, vsakdo ima izgubo in niti zmagovalec si ne more nadomestiti vseh neizmernih žrtv, pa bodi odškodnina še tolika in odkupnina uprav kraljevska. Razrušenih bivališč ne plača nikdo, razorana dežela si šele čez vrsto let opomore, pa ne vsekdar brez vidnih posledic, a tisoče pohabljenih ostanejo za ves svoj živ dan le človeške karikature... Kaj pa šele naj govorimo o nesrečnih premaganih? Kje je pero, da opiše njihovo strašno bedo? Predstavite si samo povsod ogenj in plamen streh, nad polji megle dima, zadržljivi zrak, zasušene polke, zarobljene žene in device. Vse same razvaline!...

Poglejmo po taki vojski v deželo! Kaj bi bilo, če bodo na pol goli in skoro sestradani berači zahtevali od vlade kazni za krivce, ki nosijo odgovornost za vse dogodke? Kraljeva hiša, zbornica in uprava, vse boče krivo, da se je narod zibal v goljufovih sladkih nadah, da se je varal, da vidi mesto svetle slave povsod sam prah in pepel.

Vojna! To je brezumen krik, protiven željam treznih demokratskih ljudi, da se država razvija mirno in tiho. In danes, v veku demokratizma, nahajamo razne »inteligentne« akrobate, ki pevajo ditirambe krvavi vojni, da ovrejo razvoj in uničijo mir med osedi. Če hoče demokracija res svobodo in red, naj bojkotira pisarjenje vseh onih brezvestnih ljudi, ki iščejo povoda za vojno, koja bi bila le njim na korist. Žvižganje krogelj je ovira napredku, bobnenje mitraljez nazadovanje, a grmljenje bomb in grahat uboj človeškega razvoja.

Mi dvigamo glas, da se ljudstvo iztrezne. Nimamo za to Bulgarije, da bi reševala z vojno zapleteni položaj na Balkanu. Proč z vojno in divjim hrupom, smrt vsaki duši, ki se proda za denar tujim vplivom.

Mi hočemo mir na Balkanu in cvetočo deželo, ki bodi drugim vzgled blagostanja in kulture!

Politična kronika.

POLITIČNE NOVICE IZ DUNAJA.

Vsi včerajšnji govorniki, dr. Korošec, Damm, Renner, Redlich, Gross in Bielhlawek so se izrekli proti vladnemu finančnemu načrtu, eni zoper te, drugi zoper one davke. Važno je, da sta se proti vinskemu davku izrekla zastopnika socialistov in krščanskih socialcev. Lahko že danes trdimo, da zbornica ne dovoli Bilinjskemu uvedbe tega davka. Vlada pa ne bo imela težav samo s finančnim načrtom, temveč tudi s pooblastilom za 182 milijonsko posojilo. Iz slovanskih krogov se slišijo odločni glasovi, da je pooblastilo za to posojilo smatrati kot politicum in se ga sedanji vladi nikakor ne sme dati. — Iz izvajanja včerajšnjih govornikov omenjamo kot zanimivost en pasus iz govora Bielhlawkovega Ostro je obsodil protekcijsko gošpodarstvo (katero je zavladalo vsled rovavij nemških ministrov rojakovkov) in izjavil, da se mora uradnike imenovati samo z ozirom na njih kvalifikacijo in ne njih narodnost. To je tudi slovanska zahteva. Samo da se nemški klerikalci v praksi malo brigajo za njo!

Danes se prično pogajanja Slovanske jednote z Bienerthom in sicer glede preosnove vlade, delovnega programa in delovne večine. O izidi teh pogajanj je danes še težko kaj reči; morda bo na nje ugodno uplivala okolščina, da država rabl mnogo denarja in bo morala gledati, kako si ga dobi. V naslednjem priobčimo nekaj glasov k sedanjim pogajanjem. — »Narodni listy« pišejo k znanemu nemškemu stališču, ki je precej identično z vladnim, namreč najprej češko-nemški sporazum in delovno večino, potem še le rekonstrukcija: »Bienerth mora najprej svoj kabinet tako preosnovati, da bode s svojo sestavo nudil vsem narodomgarancije, da bode spoštoval, branil in izpolnjeval držav. osnovne zakone. Se-le tedaj, ako bodemo imeli vlado, kateri se bodo mogli približati vsi narodi s polnim zaupanjem, bode možno premotrivati vprašanje delovne

ga programa in večine. — »Slov. koresp.« pravi, da se Slovanska jednota nikakor ne bode zadovoljila z delno preosnovno vlado temveč hoče temeljito preosnovno in definitivno razmere. — Neka hrvaška parlamentarna korespondenca ve povedati, da bode Bienerth podal prihodnji teden s celim ministerstvom ostavko. Na to prevzame sestavitve nove vlade zopet on in vstopijo v novi kabinet zopet ministri Georgi, Haerdtl, Dulemba, Bilinski in Weisskirchner. Predpogoj je seveda sporazum med Bienerthom in Slov. jednoto. Zato vse napeto pričakuje posledice današnjih dogovorov med ministerstvom predsednikom in slov. vodji.

Nemško-nacionalna zveza se je bavila z željami učiteljstva po zboljšanju plač. Sklenila se je resolucija, da se bode želje učiteljstva upoštevalo. Večno ista pesem! Ljudstvu in učiteljstvu bi bilo ustrezno, ako bi šolstvo prešlo popolnoma v drž. upravo; na ta način bi se najlažje ustreglo prebivalstvu, ki toži zaradi visokih stroškov za šole, in učiteljstvu, ki s svojimi slabimi plačami ne more izhajati. A temu pa se baš najbolj protivijo nemški nacionalci, ker se boje za svoj upliv na šolstvo slovenskih manjšin.

V proračunskem odseku so včeraj razdelili referate. Poslanec dr. Ploj bo poročal o direktnih davkih in poštni hranilnici.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Milovanovičevi uspehi v Carigradu. Po poročilih belgrajskih listov se je posrečilo ministru Milovanoviču, da je dosegel skorajšnjo gradnjo donavsko-jadranske železnice; začela se bodo tudi pogajanja za novo trgovinsko pogodbo s Turčijo in glede obiska kralja Petra v Carigradu.

Proračunski odsek drž. zbora je po referatu dr. Ploja odobril vladno predlogo glede kovanja novih dvekronskih tolarjev.

Nevolja na Dunaju. Bulgarska ministra Malinov in Paprikov sta se vrnila preko Dunaja v Sofijo; značino je, da na Dunaju nista obiskala grofa Aehrenthala. Vsled tega vlada v avstr. ministerstvu za zunanje zadeve precejšnja nevolja, ker kaže to postopanje bulgarskih ministrov na ruske uplive.

Španski državni računski sklep izkazuje za l. 1909 pomanjkljaja 30 milijonov pezeta.

Štajerske novice.

Slovenski klerikalci in jugoslovanski minister rojak. S svojim trdovratnim in neutemeljenim odporom so zakrivali slov. klerikalci, da ne dobimo jugoslovanskega ministra rojaka, ki bi bil za nas neizmerno važnejša pridobitev kot recimo portfelj delovnega ministra. Klerikalci pravijo, da so principijelno proti ministrom rojakom; kaj nam pa je pomagano s tem principijelnim stališčem naših klerikalcev, ako ga ne morejo uveljavljati in ako deluje nemški minister rojak naprej? Omenjeno stališče je tudi samo izgovor; klerikalci namreč dobro vedo, da bi bil kak njihov pristaš zaradi svojega zagrizenega strankarstva kot jugoslov. minister nemogoč, na drugi pa upajo, da jim bode rezorni minister prikrboval politične napitnine in podkupnine. Zadnje bo menda glavni vzrok »principijelnega« odpora slov. klerikalcev proti jugoslovanskemu ministru rojaku. Taka je klerikalna politična morala!

Kar je narodno, je »clirlmetodarsko«. Prihodnjo nedeljo, dne 13. t. m. se zbere v »Mestnem domu« v Ljubljani vse, kar narodno čuti, da damo zaščitenje kruto obrekovani naši obrambni družbi sv. Cirila in Metoda, da se znova, najdušimo za obrambo naših najsvetejših pravic, da pokažemo zaničevanje brezdomovincem, ki rujejo skupno z našimi krvnimi sovragi proti slovenstvu. Na shod nas vabi naš najstarejši prvoboritelj g. Luka Svetec. Z mnogobrojnim obiskom iz vseh slovenskih pokrajin pokažimo tudi našemu ljubljencu, da znamo ceniti njegovo brezmejno požrtvovalnost; pokažimo pa tudi, da je malo omikanih Slovencev in Slovencev v taboru brezdomovinstva, temuč da se vsi, ki narodno mislijo in čutijo, tudi z ljubeznijo oklepajo naše služne in prepotrebne obrambne družbe. Zastopniki Primorske, Štajerske in Koroške bodo na shodu dokazali, koliko je storila obrekovana družba za rešitev slovenstva ob mejah.

Zahvala. Vsem, ki so se v velikem številu udeležili včerajšnjega pogreba č. sestre Marije Damjane Čokolnik, izrekajo najiskrenejšo zahvalo — šolske sestre.

Iz celjske nemške družbe. Imeli so »geseligkeits-abend«. Navzoči so bili med drugimi kovač Gradt, zlatarja Pchafiaja hčerke itd. Gradt poprosi jedno Pacchiafijevih za ples. Ona da »korbco«. Ko jo pa poprosi neki »boljši« (menda oficir!), pa seveda takoj ustreže. Med obrtniki nastane kajpada veliko razburjenje, posebno še ker se je dekle baje izrazilo, da z navadnim kovačem ne gre plesat. Obrtniki pa pravijo, da je Pacchiafo ravno tako kovač, samo da kuje zlato, Gradt pa pač železo. In tudi mati Pacchiafijevih deklet je baje prej bila navadna šivilja. In šli so se obrtniki pritožiti k dr. Jaborneggu. Ta je baje punicam odločno povedal, da kaj takega ne smejo več storiti, sicer bi morale v podobnem slučaju takoj zapustiti lokal. Če bo le pomagalo!

Sv. Jurij ob juž. žel. Pododbor ZSNM ima v nedeljo 13. t. m. sestanek v Lokarjih pri g. Zajcu ob 3. uri popoldne in objednem tudi sejo pododborja. Mladenci, mladenke, vsi iz bližnjih vasi na sestanek, pokažimo, da nam je napredek naše mladine nad vse sveta stvar. N veselo svidenje!

Železniška nesreča. V Trbovljah sta včeraj trčila dva vlaka drug v drugega. Ranjeni so baje trije železniški uslužbenci; enega so sinoči pripeljali v celjsko bolnišnico. Podrobnosti še niso znane.

Iz Konjic. Pri naborih je bilo skupno 450 fantov. Potrjenih je bilo dne 5. marca 42, 7. marca 38 in 8. marca 15, skupaj 95.

Iz Ptuja. 7. marca je umrla tu hišna posestnica gospa Ana Höchsmann, stara 73 let. Starka že 30 let ni zapustila svojega stanovanja in že 7 let ni razun s svojim možem sploh z nikomur nič občevala.

Koncesijo za tehnična pripravilna dela je dobil železniški odbor sotselko-krške železnice (Mestnje-Rudolfovo) na eno leto.

Nakup. Maks Wreggovo gostilno je kupil radvinski župan Franc Lesjak. Jeden nemškutar za drugega!

Povišal je deželni odbor na znani sklep dežel. zbora dež. živinorejskega inspektorja Martina Jelovška v 8. plač. razred.

Graško vseučilišče je v letošnjem zimskem tečaju obiskovalo 2074 slušateljev in slušateljic. Delovalo je na vseučilišču 92 profesorjev (med njimi 21 izvanrednih), 140 docentov, 44 asistentov in 10 demonstratorjev.

Vsenemška agitacija med nemškim dijaštvom. Poročali smo zadnji teden večkrat o visokošolskih shodih v Gradcu, kjer se je strastno oznanjevalo vsenemštvo in hujskalo proti naši državi, katera tako rade volje protežira baš vsenemške sodnike, in politične uradnike. Sedaj je pa dal rektor Kratter nabiti na črni tabli razglas, da se dijaštvu prepoveduje javni shodi, ako nimajo družabnega namena. Stvar je morala torej biti že precej huda. Malik misli zaradi rektorjeve prepovedi interpelirati v držav. zboru.

Druge slov. dežele.

Odborova seja »Maticе Slovenske« bo v petek dne 11. marca 1910 obpol 6. uri zvečer v društveni pisarni. Dnevni red: 1.) Poročilo predsedništva. 2.) Potrditev zapisnikov odborovih sej dne 22. dec. 1909, z dne 4. in 16. febr. 1910. 3.) Priprave za glavno skupščino. 4.) Poročilo gospodarskega in zemljevidnega odseka. 5. Imenovanje novega tajnika. 6.) Tisk knjig za l. 1910. 7. Tajnikovo poročilo. 8. Slučajnosti.

Ljubljanski župan Hribar se je že vrnil z Dunaja in je upati, da v kratkem okreva.

Deželna blaznica na Studencu pri Ljubljani je tako prenapoljena, da ne more sprejemati novih bolnikov.

Zgornje Borovlje je cesar povzdignil v trg, ki pa spremeni ima samo v Borovlje.

Narodni gospodar.

Kako se gnoji hmelju?

Iz »Navoda k umnemu hmeljarstvu«, izdalo in založilo poljedelsko ministerstvo, za slovenske razmere priredil in izdal A. Petriček. Konec.

Dušec se v rastlini najboljše dovede potom hlevskega gnoja ali gnojnice in potom amonijakovih soli; obilo dušca se nahaja v roženih in bombaževih ostankih, v krvi in drugih mesarskih odpadkih; le ta pa je treba kompostirati. Ako hmelj v rasti zaostaja, se mu pomaga s čilskim solitrom (15% dušca) ali gnojnico (2% dušca, 5% kalija). Za celo ali polno gnojenje z dušcem se naj vzame približno 80 g čilskega solitra (in sicer po 40 g naenkrat), ali pred obsipanjem 2 litra goste gnojnice, ali 60 g amonijakove soli za vsako rastlino; ako se pa hoče v rasti zaostali rastlini samo pomagati, zadostuje le polovica navedenih množin. Pred cvetjem se sme le s čilskim solitrom ali z gnojnico pomagati.

Rastline, katerim pomanjkuje dušca, rastejo počasni (počasno rast povzročujejo vendar tudi drugi razlogi), listi postanejo rumeni in je sploh vsa rastlina videti bolna; pri preobilici dušca pa kažejo trte in listi prav bujno rast, vendar pa kobule zaostajajo po množini in kakovosti. Ako se gnoji preobilo s čilskim solitrom, otrdi tudi površje zemlje.

Fosfor se dovede rastlini potom Tomaževe žlindre (14—20% fosforove kisline) v jeseni, ali pa v obliki superfosfatov (16—20% fosforove kisline) v spomladi; enostransko in preobilo gnojenje s tem gnojilom vpliva tudi neugodno na razvoj kobul; zaradi tega se priporoča, da se poleg fosforovih, uporabljajo tudi duščeva gnojila, zlasti pa, ako se nahaja v zemlji le malo dušca.

Zaradi nizke cene inugodnega učinkovanja na množino in kakovost kobul se uporabljajo kalijeve gnojne soli zelo pogosto, zlasti tudi zaradi tega, ker poravnajo neugodni vpliv preobilice dušca in fosfora. Ako dobiva rastlina premalo kalija ali apna, postanejo listi zgodaj rumeni in dobivajo rjavkaste lise. Kajnit (12% kalija) se naj uporabi le v jeseni, kalijevo gnojna sol (40% kalija) pa spomladi, zlasti na težki zemlji.

Ker apno zboljšuje zemljo in pospešuje njeno moč, je gnojenje z njim posebno tam potrebno, kjer ga je malo, ali kjer ga sploh ni; apno povzročuje tudi hitreje razkrojenje v zemlji se nahajajočih naravnih živil in umetnih gnojil. Da se hmeljski rastlini gnoji tudi z apnom, je že zaradi tega potrebno, ker zahteva hmelj desetkrat več apna, nego pšenica.

Apno nadomestuje deloma kali, vendar vpliva preobilica apna neugodno na kakovost kobul.

Z ozirom na v zemlji se že nahajajoče množine apna, se naj gnojenje z njim izvršuje le vsako 3. ali

5. leto. Neugašenega apna se da na vsak ha in sicer na težko zemljo 30—50 q, na lahko zemljo 15—20 q; tudi lator se priporoča kot nadomestilo za apno.

Pred vsem je treba skrbeti, da se ohrani zemlji potrebna množina črne prsti. Mnenje, da more umetni gnoj dočela nadomestiti hlevski gnoj, je napačno, ker le-ta tvori podlago in temelj vsemu gnojenju in ga more nadomestiti le dober kompost ali zeleno gnojenje; posebno pa vpliva pravilno pripravljen in sestavljen kompost dolgotrajno in ugodno na rastlino.

Gnojenje se pa mora vzajemno izvrševati z obdelovanjem zemlje in z negovanjem rastline; v nasprotnem slučaju se na eni strani podano na drugi strani zopet potrat.

Izvanredne pomoči je pa hmeljska rastlina potrebna, ako je v rasti zaostala, ob suši ali po toči; gnojila v to svrhu se določujejo po času in namenu naknadnega gnojenja. Slabotnemu in v rasti zelo zaostalemu, ali po toči močno poškodovanemu hmelju pomaga se lahko pred obsipanjem še z vsemi gnojili (čilski soliter, superfosfat, kali); od sredi julija pa ostanejo fosforova kislina in kalijevo gnojilo (izvzemši gnojnice) brezuspešna za tisto leto.

Z gnojnico pa hmelju lahko tudi še pred cvetjem pomagamo. Ako je pa potrebno, da se zemljo napravi prhko in da se obvaruje prehitrega izsuševanja, je treba v njo povodom rahljanja spraviti nekoliko hlevskega gnoja.

Ker se obče veljavni predpisi za gnojenje hmeljišč ne dajo sestaviti niti za posamezne okolice, in še manj za cela okolišča in cele dežele, je potrebno, da si vsak hmeljar pridobi zaželjena pojasnila sam, ali potom poskušenj, ali potom že izkušenih hmeljarjev.

Kakor pri kmetijstvu sploh, tako se mora tudi za hmeljarstvo določiti v svrhu gnojenja posebni načrt za dobo 3—4 let.

Tu naj bode naveden izgled iz praktičnega življenja.

Za 1 ha in sicer
za 1. leto: 400—500 q hlevskega gnoja;
za 2. leto: 3—5 q 16% Tom. žlindre (v jeseni), 4—6 q kajnita (v jeseni) ali 1.5—2 q 40% kajnitove gnojne soli (spomladi) in 1.5—2 q žveplenokislega amonijaka (spomladi);
za 3. leto: 3—5 q 18% superfosfata (spomladi), 2—3.5 q čilskega solitra (spomladi in poleti v dveh porcijah) in 2.5—3 q 40% kalijeve gnojne soli;
za 4. leto: Kakor za 1. leto.

Radi tega je treba vsako tretje ali peto leto hmeljišče gnojiti z apnom in sicer, ako mogoče — kakor že povedano — po letih, v katerih se je gnojilo s hlevskim gnojem.

Ako pa vsa tu navedena sredstva ne dovedo do zaželenega uspeha in ne učinkujejo tako, kakor se pričakuje, potem je neobhodno potrebno, da se napravijo posebne poskušnje; v to svrhu se mora določiti hmeljišče z enakomerno sestavljeno zemljo in takšno lego, da vpliva solnce in veter na vse rastline enakomerno; v takšnem hmeljišču je treba po tri vrste gnojiti in sicer:

1. s čistim dušcem,
2. s kalijem,
3. s fosforom,
4. z dušcem in kalijem,
5. z dušcem in fosforom,
6. s kalijem, fosforom in dušcem.

Pri teh poskusih je treba natančno opazovati rast in barvo hmelja, natančno je določiti množino pridelka vsake skupine, in končno se morajo primerjati še dohodki s stroški. Takšni poskusi dajo hmeljarju natančna pojasnila glede nadaljnjega gnojenja.

Darovi za zdravilišče Hörgas. Napredujoča kultura sedanega časa si je postavila vzvišeno nalogo: boj zoper sušico. Zalostna dejstva nam pričajo, da je ta bolezen najbolj razširjena, zategadelj tudi najnevarnejša. V obrambo proti tej strahoviti zatiralki človeštva so se ustanovila razna zdravilišča, katera svojo nalogo, v dosegu uničenja ali vsaj omejitve sušice dosledno izpolnjujejo. Štajersko zdravilišče zoper jetiko v Hörgas-u, katero je ustanovilo »Društvo za zatiranje jetike« leži v Renski dolini (Rein) le par kilometrov oddaljeno od železniške postaje »Gratwein«. Zdravilišče v Hörgas-u razpolaga s 104 ležišči in se peča sprva le z zdravljenjem moških bolnikov. Akoravno so prispevali za ustanovitev in začetno vzdrževanje tega zdravilišča država, dežela in druge korporacije, vendar ne zadostujejo ti prispevki, da bi se ustreglo vsem potrebam zavoda. Zatorej je umestno in potrebno, da se odzovejo z denarnimi podporami vsi sloji prebivalstva. Ustanovili so se po vseh krajih naše dežele pododbori in pododseki glavnega društva, kateri si štejejo v plemenito dolžnost, da zbirajo pod svojim okriljem dobrotnike in podporne člane. Tudi celjski politični okraj ni smel in ne sme zaostati za drugimi. Vsled odločnega prizadevanja visokospoštovanega gospoda c. kr. namestniškega svetovalca barona Müller-ja, kateri stoji vedno na vzvišenem mestu dobrotljivosti, se je nabrala v zadnjem času izdatna vsota 14.299 K 94 v. Ta znesek kaže v jasni luči zdravo pojmovanje in blagi čut prebivalstva. Naslednji dobrotniki in podporniki so naklonili v ta namen: Občina Gomilsko 20 K; občina Braslovče 20 K; občina Marija Reka 10 K; občina Št. Pavel 10 K; hranilnica in posojilnica v Šmarju 100 K; učenci nem. ljudske šole v Hrastniku 20 K; okr. uč. konferenca v Zid. mostu 130 K 43v; nadučitelj Slanc v Petrovčah 10 K; baron Karol Schwarz 100 K; uradniki c. kr. davčne-

ga-urada v Celju 17 K 50 v; šolsko vodstvo Vransko 6 K; župnik J. Kolarič pri Sv. Miklavžu 5 K; tovarna v Storah 1000 K; župnik Fr. Zdošek v St. Jurju 100 K; dr. J. Zuža v Laškem 5 K; uradniki c. kr. davčnega urada v Celju 20 K; kraj. šol. svet in učit. zbor v Šmarju 50 K; šol. vodstvo St. Vid 10 K; šol. vodstvo Gomilsko 4 K; okr. učit. konf. v Mozirju 52 K; zadruga rudokopov v Celju 500 K; konc. urad. c. kr. okr. gl. v Celju 79 K; župnik Fr. Ogrizek v Dramljah 3 K; dr. J. Hrašovec v Celju 10 K; županstvo Braslovče 100 K; učitelstvo Ljubečno 4 K; ravmatelj R. Diernmayer v Hrastniku 100 K; lj. šola Zalec 6 K; šol. vodstvo Zibika 9 K; nem. lj. šola v Storah 8 K; šol. vodstvo St. Lovrenc 2 K; šol. vodstvo v Loki 3 K; šol. vodstvo Ponikva 6 K; šolsko vodstvo Sv. Hema 2 K; šol. vodstvo St. Peter 3 K; šol. vodstvo Griže 7 K; šol. vodstvo Vojnik 19 K; ljudska šola Teharje 9 K; šol. vodstvo Blagovna 3 K; šola v St. Pavlu 6 K; šol. vodstvo Dobrna 5 K; pivovarna Laški trg 30 K; šol. vodstvo Kalobje 2 K; šol. vodstvo Liboje 2 K; dr. I. Benkovič 100 K; dekliska lj. šola v Sentiurju 8 K; nadučitelj Fr. Zopf v Pristavi 3 K; nadučitelj Fr. Zidar v Lembergu 2 K; uč. zbor St. Jur 4 K; uč. zbor v Sladki gori 6 K; šola v Goptovljah 3 K; občina Loka 145 K; občina sv. Hieronim 100 K; dr. Jožef Serbec 200 K; učiteljica L. Hočevar v Šmarjih 100 K; županstvo Gomilsko 5 K; notar M. Jezovšek na Vranskem 25 K; J. Karba v Celju 5 K; J. Pauer, trgovec v Braslovčah 100 K; šola v St. Petru 3 K; dr. J. Hrašovec 40 K; šola Frankolovo 4 K; krajni šol. svet Ljubečno 5 K; županstvo Petrovče 100 K; župnik R. Vaclavik, St. Jedert 5 K; šola v Novi cerkvi 4 K; dr. L. Gregorec, kanonik v Novi cerkvi 5 K; hranilnica na Polzeli 10 K; občina Bočna 10 K; županstvo okolica Mozirje 5 K; županstvo okolica Celje 10 K; okr. zastop. Celje 100 K; okraj. zastop. Celje 100 K; okr. zastop. Celje 50 K; občina Slivnica 10 K; občina Ljubno 100 K; župnik J. Presečnik, Frankolovo 2 K; okrajni odbor v Celju 5 K; župni urad Braslovče 110 K; Fr. Burger v Hrastniku 100 K; dr. J. Hagenauer v Celju 50 K; županstvo Marija Reka 10 K; okr. odbor Šmarje 500 K; brat. skladnica v Trbovljah 1000 K; notar A. Drukar v Gornjem gradu 20 K; kraj. šol. svet Liboje 5 K; občina Sv. Krištof 10 K; učitelj K. Majcen v Mozirju 1 K; šola v Polzeli 2 K; šola sv. Martin 2 K; občina trg Zalec 50 K; šola Sv. Štefan 2 K; kraj. šol. svet Orla ves 27 K; šola v Ponkvi 2 K; zadruga rudokopov v Celju 1000 K; šola v Celju 7 K; Anton Turnšek, trgovec v Nazarju 100 K; okraj. odbor Laško 500 K; M. Šribar v Žusmi 1 K; župnik V. Kolar v Mariji Reki 13 K 55 v; dr. A. Mravlag nabral 275 K; P. Majdič v Celju 1000 K; dr. J. Ipavic 20 K; župnik V. Mikuž 20 K; Fr. Kartin, trgovec v St. Jurju 20 K; R. Orač 5 K; F. Praunseis v St. Jurju 5 K; H. Jell v St. Jurju 5 K; M. Schescherko 20 K; P. Rožica 2 K; T. Rükschl v St. Jurju 2 K; občina Žusem 5 K; dr. Ipavic, St. Jurju 30 K; J. Killer nabral 67 K; županstvo Višja vas 10 K; vodstvo nem. šole v Vojniku 4 K; baronica E. de Seppi 300 K; M. Abel dediči v Hrastniku 200 K; H. Skalac v Zid. mostu 100 K; J. Jeschoung, Arja vas 200 K; Union banka v Celju 20 K; cem. tovarna Laško 10 K; G. Gass v Celju 5 K; P. Sonnenberg 200 K; grof G. Salm Reiffenscheid 100 K; baron Wittenbach na Vranskem 10 K; baronica A. Beck na Dunaju 10 K; grofica Irma v Novi cerkvi 10 K; župnik J. Zupančič 5 K; trboveljski rudokop 600 K; župnijski urad Griže 5 K; H. Galle v Dobrni 10 K; župnik E. Janžek 5 K; župnik A. Fischer 3 K; baron K. Puthon 100 K; župnik A. Veternik 5 K; Iv. Kramer, trgovec 5 K; župnik A. Mojžišek 5 K; žup. urad Luče 10 K; naduč. A. Parčnik 5 K; F. Gajšek, župan 5 K; hran. in pos. na Dolu 100 K; žup. trg Vransko A. Mojžišek 5 K; župni urad Luče 10 K; nadučitelj A. Parčnik 5 K; F. Gajšek, župan 5 K; hranilnica in posojilnica na Dolu 100 K; županstvo trg. Vransko 100 K; županstvo Dol 10 K; kraj. šol. svet Dol 5 K; J. Lenko, St. Peter 50 K; J. Kramberger zbirka 15 K 65 v; N. Zanier, St. Pavel 100 K; županstvo Trbovlje 1000 K; županstvo Vojnik 5 K; županstvo Teharje 5 K; predilnica v Preboldu 20 K; cem. tovarna Zid. most 200 K; A. Dolničar v Trbovljah 10 K; A. Westen v Celju 500 K; dr. J. Hrašovec 50 K; posojilnica na Vranskem 100 K; uradna konf. Mozirje 52 K; urad. konf. Zid. most 50 K; župnik R. Vaclavik 5 K; župnik Fr. Kukovič 5 K; Karl pl. H. Straussenegg 10 K; inž. F. Krassnigg 5 K; župnik J. Krajnc 5 K; kem. tovarna Hrastnik 100 K; posojilnica Braslovče 30 K; grof R. Fünfkirchen 100 K; velepos. Fl. Rak v Braslovčah 100 K; župnik Gregor Presečnik 2 K; učitelstvo v Grižah 2 K; Celjska mestna hran. 100 K; L. R. Schütz 100 K; dekan Jakob Hribernik 10 K. Kakor je bilo začetkom omenjeno, se morajo pridružiti tem dobrotnikom tudi še drugi darovalci vseh slojev in stanov, ne glede na narodnost ali politično prepričanje, ker tuberkuloza je najstrašnejša in najzahrbtnejša sovražnica vsega človeštva brez razlike in le z združenimi močmi se ji bode možno postaviti krepko v bran.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DR. LUEGER UMIRA.

Dunaj, 9. marca: Telesno toplota 38,7, žila 82, zelo slabo bijoča, dihanje neredno, zavest popolnoma izgubljena.

Dunaj, 9. marca: K temu bulletinu so izdali zdravniki sledeči komentar: Minulo noč bolnik večkrat ni mogel dihati; zavest mu je popolnoma izgubljena, ko so mu poskusili dati nekaj tekoče hrane, je

ni mogel zavžiti, delovanje srca polagoma prenehalo. Splošno se pričakuje smrt že v prihodnjih urah.

ČEŠKI LISTI O ZAHTEVAH SLOVANSKE JEDNOTE.

Praga, 9. marca: Češki listi se ukvarjajo s konferenco slovanskih vodjev pri Bienenrthu in izjavljajo, da bodo Slovani zahtevali popolno spremembo sedanjega vladnega sistema in popolno pariteto v vladi.

FINANČNI MINISTER BILINJSKI O VLADNEM FINANČNEM NAČRTU.

Dunaj, 9. marca: Danes je posegel v debato o vladnem finančnem načrtu minister Bilinjski in izjavil prilično sledeče: Vlada je vočigled splošnemu odporu opustila nameravano zvišanje davka na pivo in je predložila novi finančni načrt, kateremu zopet nasprotujejo. Nekatere dežele so zvišale davek na pivo in minister čaka, kako se bode zbornica izrazila o tej zadevi; gotovo je, da država brez dohodkov iz zvišane davka na pivo ne bode mogla odkazati deželam potrebnih zneskov za olajšavo njihovega finančnega položaja; nekaj se bode dalo v tem oziru storiti z odkazi iz davka na osebno dohodnino in iz žganja. Minister se je zavaroval (!) proti tonu resolucij, sklenjenih na vinorejskih shodih in dejal, da se vinorejci nimajo vzroka razburjati (!) nad vinskih davkom, ki odslej ne bode oteževal samo malih konsumentov temveč celo prebivalstvo brez razločka. Vlada vzdržuje svoj finančni program v polnem obsegu in ga bode branila tudi v odseku. Na to je minister zavrnil nekatere napade govornikov in dejal, da se ne da doseči v državnem gospodarstvu ravnotežje s prihranki in da še danes ni res, da bi bila država bankerotna kakor je trdil drž. poslanec Renner. Deficit 70 milijonov pri 5 milijardnem proračunu je razmeroma majhen, kakor težko je tudi najti davkopllačevalcem potrebno pokritje. Vzroki sedanjega težavnega finančnega položaja tiče deloma v padajoči konjunkturi, deloma v zahtevah za armado in mornarico ter v izvanrednih izdatkih za lanskoletno mobilizacijo. Minister prosi zbornico, naj bi zato čim preje odkazala finančne predloge odsekom. Seja se nadaljuje.

STAVKA V FILADELFIJI.

Filadelfija, 9. marca: Ko je včeraj zvečer množica stavkajočih metala kamenje na tramvajski voz, so stavkockazi streljali na ljudi in ranili 6 oseb, med njimi neko mlado dekle. Množica je na to iz maščevanja demolirala več vozov.

ZAPOR LIKVIDATORJA DUEZA.

Pariz, 9. marca: Vse klerikalno in nacionalistično časopisje se bavi z aretacijo sodnega likvidatorja Dueza, kateri je likvidiral več kongregacij, in ostro napada protiklerikalno politiko vlade.

Dnevna kronika.

a Ženska npravstvena policija deluje na Finslandskem gotovo z uspehom, kar se vidi iz tega, da se je dosedaj oglasilo že deset žen za to težavno službo. Te pa nimajo naloge prestopke preiskovati iz prizadete predati kazni, ampak njihova vestna dolžnost je, skrbeti, da mlada dekleta ne zabredejo, da blodeče ženske pridejo zopet v redno življenje, da spravijo nepoboljšljive v posebne zavode in se jim odvzamejo otroci, da pravno ne poginejo v njihovi bližini. Taka uredba je gotovo tisočkrat več vredna, kakor da nesrečne ženske zapirajo in jih potem zopet izpuščajo. Kazen pač nikogar ne poboljša in v tem slučaju tudi ni za nikoga — svarilo.

a Dolžina kitajskih železnic znaša sedaj 10.150 kilometrov, od katerih je pa le 3100 pod kitajsko upravo. Ostalih 7050 kilometrov pa opravlja šest držav in sicer 1840 km Rusija, 1450 km Belgija, 1120 km Španija, 1100 km Nemčija, 980 km Anglija in 650 km Francija.

a Kulturna slika iz Nemčije. Sodišče v Schmidhorstu je obsodilo predsednika nekega poljskega katoliškega društva na 20 mark globe, ker je navzoče društvenike pri otvoritvi shoda poljski pozdravil. Sodišče v Duisburgu ga je pa vendar oprostilo z motivacijo, da pozdrav ni bistveni del obravnave. Obravnavati se namreč sme samo nemški po shodih, da zamorejo vse razumeti policijski organi.

Obrambni vestnik.

d Ustanovitev Ciril-Methodove podružnice v Središču. Ob veličastni nedežbi se je vršil v nedeljo dne 6. marca ustanovni občni zbor CM podružnice za Središče in okolico. Natlačeni prostori pri g. Zidariču so pričali o narodni zavednosti in ljubezni, ki jo uživa v tej čisti narodni postojanki slovenska šolska družba, naša obrambna organizacija. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora g. J. Zadravec, ki je omenjal potrebo ustanovitve nove podružnice, ki bodi živa priča in ponos narodnega trga Središča. V imenu glavne družbe je govoril g. potovalni učitelj Ivan Prekoršek obsirno o narodnostnih bojih, podal nam je jasno sliko delovanja družbe sv. Cirila in Metoda ter še posebno poudarjal naloge, ki jih naj izeršuje snujoča se podružnica v prid družbe in povzdigo in poglavljenje narodne izobrazbe in domačem delokrogu. H koncu se je bavil g. govornik tudi nakratko z najnovejšimi kleikalnimi napadi na Družbo, ki si pa baš v najnovejšem času pridobiva največjih

simpatij pri vseh pošteno in narodno mislečih. Ravno zadnje dni je prejela naša organizacija uprav kraljevski dar po nepozabnem našem dobrotniku g. Kotniku, ki zapušča med nami večni spomin. Pri volitvah se je sestavil sledeči odbor: predsednik Jakob Zadravec, veleposesnik in lastnik paromlina v Središču, podpredsednik gospa Marija Kosi, naduč. soproga, tajnik gosp. Franjo Serajnik, učitelj, blagajničarka gospa Franja Bobičeva v Središču. Odborniki oz. odbornice: gosp. Matjaž Ivanuša, g. Martin Rakuša, krčmar in posestnik v Obrežu, G. Stanislav Dogša, posestnik na Grabah, gca Emica Cajnko, učit. pri Sv. Boltenku pri Središču, gospa Juljana Plepelec, posest. v Središču, pregledovalca računov g. Maks Robič, g. Andraž Kelemina na Grabah; odposlanca h glavni skupščini: g. predsednik J. Zadravec in podpreds. g. Marija Kosijeva. Po končanih volitvah je g. predsednik Zadravec v navdušujočih besedah pozival vse navzoče, da se vneto oklenejo nove podružnice in tako vztrajno sodelujejo v veliki narodni armadi, ki nas vodi k osvoboditvi in zmagi nad našimi nasprotniki. Želeč podružnici krepkega razvoja in lepega življenja, je gospod predsednik ob splošnem navdušenju zaključil zborovanje. Novi podružnici je koj pristopilo okoli 80 članov. Nadejamo se, da bo ta najmlajša organizacija ena najmočnejših na Štajerskem, srečno izvoljeni odbor nam je v to najboljši prok. Pozabiti ne smemo, da so nas v častnem številu posetili ob tej priliki tudi Ormožani. Ob petju lepih slovenskih pesmij nam je potekel čas le prehitro. Storjen je s to ustanovitvijo zopet močan korak naprej v okrepitev naše obrambne organizacije, Središču pa naj skoro sledijo še vsi oni slovenski kraji, ki še nimajo podružnic CMD — tedaj bo naša sila nepremagljiva!

d Za obrambni sklad CMD se je zavezal prispevati Socijalni odsek Zveze slov. štajerskih učiteljev in učiteljic 200 kron; na račun te vsote je plačal že 164,90 K.

d Popravek. V nedavno priobčenem izkazu darov v odgovor „Cirilmethodariji“, katere je nabral g. Ludvik Plavšak v St. Jurju ob Taboru, se je poročalo, da sta darovala Hani Šporn v Trbovljah in Rob. Senica v St. Jurju ob Taboru po 1 krono, darovala sta pa dve.

Društvene vesti.

d Občni zbor Cir. in Methodove podružnice za Gaberje in okolice se vrši v petek dne 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Sokolskem domu. Na sporedu je 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Ker je podružnica za okolico velikaškega pomena, se prosi zaradi nadomestitve nekaterih odbornikov polnoštevilne udeležbe.

d Savinjsko učiteljsko društvo zboruje v četrtek 17. t. m. ob 2. uri popoldne na Gomilskem. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedstva, 2. Nadaljevanje predavanja tov. Jakšeta o hrvaški zgodovini, 3. Predlogi in nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi Rad. Vrabl, tč. predsednik.

Murski Sokol v Ljutomeru priredi v nedeljo, 13. t. m. v dvorani gospe T. Kukovec veliko narodno igro „Testament“. Z ozirom na velike priprave in ker je igra eno najboljših del v slovenski dramatik, pričakuje obilnega obiska odbor.

a Iz Gradeca. Na občnem zboru akad. društva „Triglav“ v Gradcu dne 5. marca se je izvolil za letni tečaj sledeči odbor: predsednik: tov. Fran Zupančič cand. ing., podpredsednik: tov. Josip Majcen stud. med., tajnik: tov. Stanko Novak stud. ing., blagajnik: tov. Fran Hrašovec stud. iur., knjižničar: tov. Fran Trinkaus stud. iur., gospodar: tov. Ernest Kruljev stud. geod., odb. namestnik: tov. Josip Šmid stud. iur., revizorja: tt. Leopold Vičar cand. iur. in Ljudevit Jager cand. geod.

a Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju ima IV. red. občni zbor dne 11. sušca t. l. ob 7. uri zvečer v III. okr. Hauptstr. 45 z občajnim vsopredom. Slovanski gostje dobrodošli!

a Slov. akademsko društvo „Ilirija“ v Pragi ima svoj IV. redni občni zbor dne 12. sušca 1810 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Praga I. Melanova ul 4/L. Slovanski gostje dobrodošli.

Po svetu.

a Dohodki japonskega cesarja. Civilna lista japonskega cesarja znaša 6 milijonov kron letno. Razven tega pa dobiva še 2 milijona letnih obresti od onih 40 milijonov, ki mu jih je podaril narod. Cesar še ima nadalje letno 1 milijon kot dohodek od svojih lastnih imetij, katera cenijo na 20 milijonov. a 2 milijona od gozdov, ki vredijo baje dve milijardi. Na ta način dobiva rumeni cesar toraj na leto 11 milijonov kron. Če pa pomislimo, da je v japonski cesarski hiši več kakor šestdeset članov, ki jih mora cesar kot glavar prerediti, je jasno, da on kot glavar ne stoji presijajno.

a Klub za smeh. Nekaj pariških disko medicince je ustanovilo klub, ki mu je namenjeno, da goji „jasn, vesel in zvonek smeh na račun pra-

dedov". To je gotovo duhovita misel, ki jo je rodila pieteta.

a Štirideset let stara jajca. Upravni svet zoološkega društva v Dublinu je priredil zajutrek, pri katerem so jedli jajca, ki so jih pred štiridesetimi leti pripeljali iz Kine. Vsi gostje se niso mogli odločiti, da bi jih užili, a nekateri so trdili, da so sicer popolnoma posušena, a neki zelo okusna. O, kaj pak!

a Pametno delo. Na Pruskem se je baje dogodilo to le: Pri zadnjih državnozbornih volitvah je rekel neki veleposestnik svojemu hlapcu, da naj zapreže, ker je treba iti volit. Ko sta se že nekoliko časa vozila, vpraša gospodar svojega poljskega hlapca: „No, Wojciech, koga boš pa ti volil?“ „Gospod, po svoji vesti bom volil poljski, namreč Kulerskega.“ „Jaz pa volim nemški.“ „Seveda, milostni gospod, vi volite nemški.“ „No, čuješ Wojciech, čemu pa potem mučiva konje in hodiva tako daleč volit? Jaz volim nemški, ti poljski in to se uničuje. Obrni, greva domu!“ — Smešnica je sicer lepa, a žalostna resnica je, da gospodarja, ki bi pustil svojim poljakim uslužbencem politično svobodo, morda ni na celem Pruskem.

Tržne cene.

8. marca.

Dunaj: Z ameriških žitnih borz so došla slabejša poročila, ki pa niso vplivala na tukajšnje žitno borzo. Rž se je pocenila za 5-10 vin., koruza za 10, ostalo nespremenjeno.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 168 do 160 v. mlade težke 167 do 168 vin., mlade, srednje 168 do 172 v. mlade, lahke 168-172 vin. Zaloga 26 851 komadov. Prignano 68 komadov, odgnano 222. Ostalo torej 26 697 komadov. Tendence pri malem prometu živahna.

Budimpešta. Pšenica za april K 13'23 pšenica za maj K 13'14, pšenica za oktober K 10'91, rž za april 8'62, rž za oktober K 8'19, oves za april 7'27, oves za oktober K —, koruza za maj K 6'15, koruza za julij K 6'33, ogrščica za avgust K 13'45. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence medla, promet 6 tisoč q, pšenica v efektivu za 5-10 vin. cenejša, ostalo medlo, termini tendirali spočetka slabo, a so si mogli pozneje vsled nakupov odpomogli. Vreme lepo in mrzlo.

Sladkor. Prst. — Centrifugal Pilés prompt K 40 1/2 do K 40 7/8 za pozneje 41 do 42 1/2. Tendence mirna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 33.70, nova kampanja kron 26'90. — Tendence mirna. Vreme: lepo in mrzlo.

Budimpešta: mast svinjaka K 187 — namizna slanina 163'—.

Dunaj. Svinjski sejm. Začetkom današnjega sejma se je prignalo 11.678 komadov. Plačevalo se je za kilogram žive teže: prima 148-152 vin, srednje blago 136-146 vin., lahko 132-138 vinarjev.

Redka priložnost!

Kupil sem od tovarne, ki jo je uničil požar, celo zalogo krasnih, težkih

flanelnih postelnih odej

v vseh najnovejših in najkrasnejših vzorcih, ki imajo čisto nezatne, komaj vidne madeže od vode in pošiljam 3 kose za 9 K. Odeje so za vsako boljšo družino za pokrivanje postelj in cseh in so jako tople in mehke. **OTON BEKERA**, c. kr. finančni nadstražnik v pokoju v Náchodu na Češkem. 154 3-9

Št. 360.

Celje, dne 7. marca 1910.

Razpis natečaja.

Službe nadučitelja in učiteljev:

V političnem okraju Celje razpišejo se za sledeče ljudske šole učiteljske službe v stalno nameščenju:

1. na petrazredni deški ljudski šoli s 3 paralelkami v okolici Celje (I. krajevni razred) mesto učitelja;
2. na dvorazrednici v Orlivasi, okraj Vransko (II. kraj. razred) mesto učiteljice (s prostim stanovanjem);
3. na trirazrednici v Št. Lenartu nad Laškim (II. kraj. razred) mesto nadučitelja.

Pravilno opremljene prošnje se naj predpisanim službenim potom vložijo do 10. aprila 1910 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Ženitna ponudba.

C. kr. državni uslužbenec, 42 let star, Spodnji Štajerc, z dvema hčerkama, se želi seznaniti s dobrosrčno gospodično ali samostojno vdovo, katera ima od 4000 do 5000 K. — Ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati pod — „Fortuna 5000“, glavna pošta Trst.

169 1

Opravična številka C. I. 97/10. 1

Oklic.

Zoper Marijo Hriberšek, stanovnico v Podnožniku pri Sv. Andražu, katere bivališče je oznano, se je podala pri c. kr. okrajni sodnji v Šoštanju po Štefanu Sušec, posestniku v Št. Andražu tožba zaradi 2920 K s. prip. Na podstavi tožbe se je razpisala ustna razprava na dan

26. marca 1910, dopoldne ob 9. uri.

V obrambo pravic Marije Hriberšek se postavlja za skrbnika gospod občinski predstojnik v Št. Andražu. — Ta skrbnik bo zastopal Marijo Hriberšek v oznamenjeni pravni stvari na njo nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okraj. sodnja v Šoštanju odd. I. dne 5. marca 1910.

Nikdar več

ne menjam mila, odkar uporabljam Bergmannovo Steckenpferd-ilijsino mlečno milo (znamka Steckenpferd) od Bergmann & Co. v Tešnju na Labi, da to milo, ki edino najbolj učinkuje vsa medicinska mila proti solčnim pegam, kakor tudi neguje lepo, mehko in nežno polt. Komad stane 80 vin., dobiva se v vseh lekarnah, drožerijah in parfumerijah. 120 40-4

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja i. domačega konjaka.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba. Brzojavi: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sljuntov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. Popravljanje spomenikov, izdelovanje napisov v iste.

66